

Передплата
 за «РУСЛАНА» вносять:
 в Австрії:
 за цілий рік . . . 30 пер.
 за пів року . . . 10 пер.
 за чверть року . . . 5 пер.
 за місяць . . . 1-70 пер.
 За границею:
 цілий рік . . . 16 рублів
 або 36 франків
 за пів року . . . 8 рублів
 або 18 франків
 Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Виреш ми очі і думку ми виреш: а не возьмеш мплости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — В Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5½ год. пополудня.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. па. Дембровского (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає славно напередєне застереженє.— Рекламациі неопечатаніє вільні від порта. — Оголошенєя звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надєсланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Загальна політика в 1907 р.

(Конець.)

В Німеччині послідували незвичайні події. Під впливом грози, яку викликала в освічених суспільностях російська революція з її крайніми окликами, понесли соціялісти при останніх виборах до німецького парламенту страшенне поразенє. Правительство покористувало ся сим, щоби приєднати собі більшість зложену з консервативів і всякого відтінку лібералів і з підмогою сеї більшости намагає ся перевести свої націоналістичні і централістичні внесеня. Католицький центр остав тепер оборонцем справедливости і свободи, а якнебудь сьогодні є в меншости, не тратить надії, що задачу свою переведе. Католицькі віча в Німеччині стають певним доказом, що поза катол. сторонництвом стоять могутні і зєднані маси свідомі кривди, яку заповідає пруска перевага свободі і правам німецьких горожан. Південна Німеччина виявляє щораз більше невдоволенє з прускої господарки, а недавній виступ князя баварского з протєгованої Вільгельмом «ліги флоту», стає доказом, що з поглядами народу і володарі згоджують ся, котрим справа обсади браншвайгского престола Прусами в суперечности з правами і бажаннями населєня дають багато до думаня. Тимчасом правительство з кн. Більовом на чолі переводить свої проти-конституційні внесеня, прикручує податкову шрубку, як єму потреба, щоби покрити зростаючі видатки державні, спричинені самолюбством і чванливістю володаря. Щось там попувало ся в державній скарбовости, коли нарушено навіть незайманість военного фонду. Дійде до того, що треба буде зятягати нові великанські позички і переводити конверсії.

Австрія і Угорщина завдяки з трудом переведеної угоди остала Австро-Угорщиною. Нові вибори на основі загального голосованя видали славянську більшість і то зовсім не радикально-соціалістичну. Верховодять християнські суспільники, котрі поставили свого президента д-ра Вайскірхнера. Славянська більшість нап'ятувала різко протипольську політику пруску вигласненя, незгідного з цивілізацією. Одначе державна конєчність веліла більшости, не виключаючи навіть Поляків, голосувати за спільним бюджетом монархії, котрої загранична політика основує ся на тридержавнім союзі, отже й з Німеччиною. В

краях угорської корони веде ся завзята боротьба Мадярів проти Славян і немадлярських народностей взагалі, Хорвати обстають тепер вельми горячо за свою автономією і мріють про новий перестрій відносин в монархії, в котрій бажали би з суплемінними кр'яями утворити окремішне тіло політичне.

Італія намагала ся розв'язати питанє про взаємини з Ауст. Столицею, але безуспішно. Позаяк католицьке населєне відсуває ся з політичного поля, отже верховодять радикали і соціалісти всяких відтінків. Ударемнили они наміри правительства, а вибором вольнодумного жиди Натана президентом «вічного міста» зазначили в самій столиці держави свою перевагу над иншими живлами. Діяльна участь католиків в політичнім і прилюднім житю могла би причинити ся до зміни і напрари тих відносин і осягненя поважного становища в парламенті. Приклад католиків в Німеччині і Австрії досвідний наслідок.

В Іспанії по короткім правленю гр. Романонеса, котрий за прикладом Франції намагав ся ввести там новітнє законодавство церковнє, обняв керму державну консервативний кабінет Мавро-го, який визначає ся рішчюстю і послідовністю в управі державою. Правительство змагає до народо-господарского подвигненя Іспанії і її межинародного становища. Сю останню ціль зможе Іспанія осягнути спільно піднятим з Францією походом до Марока, особливо д'лятого, позаяк заважить тут багато англійска приязнь.

В Португалії править яко диктатор літеральний Йоао Франко і захищає край перед анархією а династію перед упадком. Такі відносини тривають уже цілий рік і мабуть ще протягнуть ся й на дальше.

В Скандинавії, як в розлучєних з собою Швеції й Норвегії, а також в Данії вели люди мирне житє. Договором з чотирма державами обезпечила Норвегія свою неутральність і незайманість своєї области, о яку в останніх кількох роках були вже чималі клопоти.

На Балканьскім півострові все ще великий нєлад. Румунія і Болгарія живуть собі звичайно, хоч в першій проявила ся протижидівска ворохобня, а в останній боротьба сторонництв не обійшла ся без убийств і замахів. Македонська справа проволікує ся безконєчно. Туреччина завзято опирає ся переведєню реформ, між Греками а болгарским населєнем ростє завзята ненависть.

В далекій Персії молодий шах після невдалого замаху державного погодив ся з меджилісом і запряг над короною вірність наданій батьком конституції.

Політичний огляд.

[Австро-Угорщина.

В Гориції розвинули християнські суспільники живу діяльність, зрозумівши потребу доброї організації робітників і хліборобів на християнській основі. Хліборобска спілка заводова з осідком в Гориції заснувала недавно 5 нових відділів і 7 селянських і робітничих товариств, а друге стілько товариств має небавом вийти в житє. Крім того устроєне відчити вандрівних учителів про господарство, організацію і засновуванє хліборобських спілок. Соціалньні демократи вельми зацікавлені сєю роботою і устроюють віча, щоби протестувати проти дорожні і тим способом приєднувати собі прихильників до соймових виборів. Коли то наша руска суспільність зрозуміє велику задачу «Сільского Господаря», щоби єго двигнути до значія крайвої інституції і з єго підмогою розпочати організацію робітників і хліборобів за прикладом христ. суспільників в Гориції, в Моравії, в Чехах ітд.?! Пора би се зрозуміти, щоби не було запізно!

Хорвати приневолити Мадярів хоч в часті вдоволила їх домаганєм автономічним. Замість таблиць на урядах без написів завішують там тепер таблиці лишє з хорватськими написами, хоч угорське правительство наставало здавна, щоби там були написи мадярські. Таки змякли мадярські верховлади!

В одній румуньській громаді в Банаті приказав мадярський уряд зняти напись «Scola Romana», а заступити її мадярскою. Одначе роздратовані Румуни збігли ся і не допустили до того, та мало що не дійшло до бійки з жандармами. Отаке там часто діє ся з того часу, як вийшов в житє шкільний закон гр. Аппонього, але тим способом певно Мадари не вриєднають собі Румунів.

Заграниця.

В Берліні знов довели безробітно заколоту. Часть зборів безробітних розв'язала поліція задля переповненя, а скликанє анархістами віче не відбуло ся. Одначе в деяких улицях повстала метушня між безробітними а поліцією, котра була приневолена ужити оружя. Одного поліціанта пострілено, але головних провідників метушні увязнено. Соціалдемократи понесли велике поразенє на робітничій конференції в Гуль (в Англії).

Конференція відкинула великанською більшістю домагане, щоби робітниче стороництво прикувати до соціалдемократичної програми. При обговореню основних умов стороництва поставлено поправку, котрої наочною метою мало би бути, забезпечити для робітників повний добуток праці поваленем капіталізму і уладженем державного права власности і державного погляду над усіма засобами естования. Одначе мимо горячої піддержки соціалістичних речників се внесене відкинено 951.000 голосами проти 91. Після того вголосив соціаліст Торн огнисту промову і висловив, що чим більше революційно промовляє ся, тим більше се подобає ся робітникам і що лише цілковитий соціалний переворот може подавати певні надії. Одначе і ся промова не помогла зовсім.

Політичне освідомлене Хі і викликало в Петербурзі велике затривоженє на основі помічень бувшого міністра Шіпона. Він вказує на те, що хінське правительство може бути кожної хвилі приневолене народною волею до ворожого становища супроти Росії. Мимо певного недовіря станули би Хіна на случай війни між Росією а Японцями по стороні останних. В останних часах в школах і університетах хінських проявив ся рух, о яким Европейці і не думають. Зелізнична позичка для англійского товариства Ганкав викликала таке обуренє в цілїм краю, що правительство змінило первісні услівя будови німецких і англійских зелізниць так, що они стануть дійсно хінськими. Тим способом випирає ся щораз більше европейских підприємців. Такий дух починає віяти в Хінах, неприязний всім Европейцям, а Японці зуміють сим для своєї далекосяглої політики зручно покористувати ся.

Народо-господарска політика в 1907 р.

(X) Господарске житє освічених народів опинило ся протягом 1907 року на зворотній точці. Окрім Росії, котру війна і революційне потрясенє витрутило з дороги природного розвитку, визначили ся попередні роки майже зростом промислу. Капітал переходив радо в царину промислових підприємств, видобуваючи ся замість того помало з кольоніальних підприємств посередньої доби.

Слідував отже перелом, котрого вістунки показали ся з початком року в північній Америці, а під конєць в Европі. Пересиленє захоплює щораз ширші овиди і стає загальним. Прикметами сего пересиленя: недостача готівки, спад цін зеліза і міді, подороженє вугля і поживи, на останку занепад численних підприємств промислових або обмеженє їх витворчости і що за тим іде — недостача роботи для великанського числа робітників. Хвиля переселеня до Америки перейшла в напрям відпливу а перекинене через Океан переиленє утрудняє сій хвилі усталити ся в ріднім руслі.

Великий промисловий рух загорнув розпорядимі капітали. Нема їх тепер на торговлиці, банки стісняють обсяг оборотів і підносять до незвичайної висоти дисконтову стопу. Дрібний капітал укриває ся і замикає свою мошонку. Тими відносинами некорисними для промислу і торговлі думає покористувати ся німецке правительство, щоби перевести велику державну позичку, в якій моглиб найти уміщенє дрібні позички масові. Але й тут можуть послідувати несподіванки, позаяк пересиленє є не лише промислове, але й грошеве.

Дрібні капітали вельми заангажували

ся в промислових і кольоніальних підприємствах, щоби можна орудувати більшими їх засобами. Невпевні політичні часи тим більше утрудняють положенє, позаяк населенє европейских країв не вірить уже в нічо менше, як в тривкість мира. Грізні хмари бурі на побережах Великого Океана, в Европі навзаводи між Німеччиною і Англією зовсім не причиняють ся до погідного настрою. Все те велить радше предвиджувати, що прояви народо-господарского пересиленя, яке виринуло в 1907 р. в Европі, започинають лише ще гірше положенє в будучині. З сумними віщованиями починає ся новий рік особливо, позаяк з огляду на всесвітні відносини не можна сподівати ся скорого зросту і розвитку.

Про нову сесию думи

розводить кийська „Рада“ вельми невідрадні вигляди. Значивши, що в півтора-місячній сесії до Різдва дума ухвалила лише оден закон про 15 мільонну підмогу для населеня голодних губерній, пише „Рада“ про нову сесию ось що:

Цілком природно, виникає питанє: чи піде і дальша діяльність державної думи під тим самим знаком млявости і байдужости до народних інтересів, під яким пройшла перша сесия?

Переглядаючи реєстр законопроектів, ми, насамперед, побачимо, що всі сї законопроекти, без жадного винятку, порушують дрібні, місцеві, нецікаві для всеї людности справи. Колиж серед внесених законопроектів і знайдесть ся оден який-небудь ширший, рощитаний на людність цілої країни, то він неодмінно носить репресивний характер. Такими являють ся законопроекти міністерства юстиції про поширенє прав начальників взиниць, про робітні доми для дорослих і про кольонії для неповнолітних злочинців, про побільшенє енсиї для нетюрешників і т. д.

Переглядаючи далі внесені в думу законопроекти, ми зможемо констатувати ще одне дуже характерне зявище: серед сотень (буквально) нових законопроектів нема жадного думского а всі — урядові. Инакше кажучи, за два місяці існування третьої думи, члени її не спромогли ся виготувати жадного законопроекту*). Значінє сього факту стане перед нами ще яснійше, коли ми згадаємо, що брак ініціативи у третьої думи є явищем не випадковим і не тимчасовим. Се система думского центру і правої. „Не ми повинні навчати уряд, а навпаки, сами повинні вчити ся в уряду“ — ось гасло, яке досі служило провідною ниткою для думської більшости.

Наведені факти досить переконуючо свідчать, що нічого сподіватись на те, щоби третя дума швидко перемінилася на краще. Про се свідчать і звістка про останнє засіданє петербурского комітету октобристів. Октобристи цілком отверго заявили, що вони ставлять завданєм своєї думської діяльности проведенє урядових законопроектів. Опріче того, вони категорично висловились проти бльокиєв зо всіма думскими групами, які з боку своїх переконань стоять лівіше октобристів.

Нарешті, досить поглянути на порядок дневний першого засіданя, що характер найближшої діяльности державної думи встав перед нами, як на долоні. Чого-чого там не має: і коні для козаків, і новий учитель співу для еривань-

*) Те саме буває й по всіх конституційних державах н. пр. в Австрії, Німеччині ітд. — Ред. Русл.

ської семінарії, і нові назви для семипалатинського й акмолинського воєнних губернаторів... Нема тільки того, що моглоб перетворити думу з дорадчої комісії бюрократії в справжній орган народного представництва.

Листи д-ра Ом. Огоновського до П. Куліша

в літах 1889—91.

Подав

Кирило Студинський.

VII.

Львів, 26. лютого (10. III.) 1890.

Високоповажаний Добродію!

Мило мені листуватись з вашим патріархом в житю словеснім, котрий був провідником патріотів письменників українських в 60-х роках, а тепер молодшому поколіню помагав не раз радою і умним своїм словом.

Подія, яка лучилась на Вашому хуторі с ковокрадом, живо мене заінтересувала. А чей високоповажана Ганна Барвінок подасть нам незабаром гарну етнографічну картинку про ту нічну сцену драматичну. Бо-ж коли олух Антін в оповіданю „Молотники“ являється живим типом, то Зінко Лікоть буде справді героєм в повісті з напрямом реальним.

Втішила мене вість про імпровізовану сцену в Борзни; от, гаразд, що крізь мороку вириває наша українська мова й пісня.

Писали Ви, високоповажаний Добродію, що мабуть між письменним Ільвовом і темною Борзною лежить така прірва, що його твори до Борзни не доходять. Так ні! немає такої прірви, а тільки мій недогляд був причиною, що налагоджену книжечку забув я вислати високоповажаний Ганні Барвінок! Отже сьогодні каюся в моїй вині, і крім драми „Гальшка Острозька“ висилаю Вам на спомин мов видання „Слова о полку Игоревім“.

Питаєтесь мене, як я на Божому світі обертаюсь? Ось кілька вісток про моє житє. Родився я 1833 р. у Григоріві, в повіті Рогатинському в Галичині. Учився в Бережанах і в Львові, а скінчивши богослове вчився я ще класичної філології через чотири роки та й зложив екзамен з язиків латинського, грецького, польского й руського на цілу гімназию. Був я при академічній гімназії професором сїмь років; між-тим став я доктором філософії і зложив габілітацію на доцента університетского. Як Головацького суспендовано, став я суклентом катедри руської мови на університеті, і відтак двадцятий рік займаю місце публичного ординарного професора руської мови й літератури на Львівському університеті. Моє становиско дуже трудне, бо наші домашні перевертні, побираючи субвенцію від деяких комітетів в Росії, нападають на мене без вини тому-що я вчу про самостійність мови й літератури русько-української. А вже-ж я не впадаю духом, а віруючи в те, що таки колись проясниться в нас, не жахаюсь напастей супостатів, котрі колись зчезнуть, „аки вчезаєть дым“.

Смію Вас, високоповажаний Добродію просити щоб Ви зволили мені подати коротку житєпись обох Рудчєвків, Мирного й Білика. Хто вони, де й коли родились, де вчилися і т. п.? При свободнім часі від Ваших хоєнних праць чей схочете списати для мене деякі біографічні звістки про сих письменників.

Поручаюсь Вашій ласкавій памяті і віддаю поклін високоповажаному Вашому подружю

щирий Ваш прихильник

Омелян Огоновський

НОВИНИ.

— Календар. В середу: руско-кат.: Петра Вериги; римо-кат.: Франца Сал. — В четвер: руско-кат.: † Антонія Вел.; римо-кат.: Мартина.

— **Дволітня військова служба.** Як доносять з Відня, приготування до заведення дволітньої військової служби вже скінчені. Число рекрутів буде підвищене о одну третину. Крім того буде утворений корпус професійних підофіцерів. Мають бути змінені також приписи що до вишколу вояків в тім напрямі, що би вояк в двох роках навчив ся всего того, чого доси учили в часі трьох літ.

— **Рентові оселі.** Краєва комісія для рентових осель відбула оноді засідане в краєвім виділі і признала 68 рентових позичок в сумі 581.800 К. Від хвилі заснована тої інституції признано доси 221 рентових позичок, в загальній сумі 2.113.650 К.

— **З життя „Просьвіт“ на Україні.** По Різдвяних святках чернігівська „Просьвіта“ проявила діяльність. Дня 8. с. м. уряджено ялинку для дітей. Зібралось дівчорі шось коло 140 душ і чимало дорослих. Діти деклямували, грали, співали, танцювали. Нарешті дістали в ялинки дарунки і ще окремо українські книжечки. Малі просьвітани було просто в захваті від того свята. Дня 13. с. м. члени „Просьвіти“ стрічали в гурті Новий рік зі співами і деклямацією, а на день 21. назначено представлення, уряджене М. Вороним і під его режисерию; те й друге на користь „Просьвіти“. Чергова субота, 19. січня, в „Просьвіті“ була присвячена для вшанованя арт. М. К. Заньковецької. Реферат про знам. артистку прочитав Микола Вороний.

Київська „Просьвіта“ назначила на 4. лютого літературно-музично-вокальний вечір, пам'яті письменника Михайла Старицького з рефератом Ф. Матусевича. Літературна та більшість музичної частини програми складає ся в поезії та музиці на слова М. Старицького. Видавничая комісія київської „Просьвіти“ 17. січня постановила, що би на прикінці того каталогу рекомендованих книжок, який видає „Просьвіта“, помістити запитане до читачів про те, як читають і розуміють українські книжки читачі з народу. Крім того постановлено до кожного з видань „Просьвіти“ додавати: а) реєстр рекомендованих книжок з тої спеціальности, з якої буде книжка „Просьвіти“ і б) прошене подавати відомости про народно-термінологію з тої спеціальности, до якої належить книжка. Комісія далі визнала потрібним видати книжки на теми: „Про Карпенка Карого“, „Про земство і взагалі про місцеву самоуправу“, „Галичина“, „Буковина“ і „Угорщина“. З деяких листів, присланих з Буковини й з Галичини, комісія довідалась, що там читачі з народу добре розуміють книжки виданя „Просьвіти“ і цікавлять ся ними, тим часом там вони мало відомі і нема їх де купувати.

— **Католицкий союз людвий.** Під сею назвою заложено вчера в Будапешті пове католицке товаришене, якого метою є, злучити католиків в сильну організацію для оборони перед напастями лібералів. Політичними справами „Католицкий союз людвий“ не буде займатися. На конституючих зборах були присутні численні послы і представителі духовенства. Від Папи надійшло письмо з благословенням для нової католицької організації.

— **Пелягра на Буковині.** Пелягра, можна сказати, се буковинська спеціальність. Ся недуга, що є наслідком кукурудзяної поживи, на Галицкім Покутію пр., де селянське населеня живить ся також майже виключно кукурудзою, не знана, а бодай не виступає на стілько сильно, щоб давала про себе чути. На Буковині инакше. В черновецькім повіті було в 1906 р. 328 недужих в 25 громадах, в кіцманьскім 191 на 13 громад, вачківскім 79 на 11 громад, вижницькім 46 на 9 громад, заставецькім 236 в 16 громадах, в серетскім 54 в 16 громадах, сторожинецькім 124 в 16 громадах, гурагуморскім 470 в 23, кімпольонгскім 54 в 11, радовецькім 210 в 17 громадах і сучавскім 474 в 28 громадах. Загалом було в 1906 р. 2266 недужих на пелягру, з того 39 дітей і 2227 дорослих. На мужчин припадає 38,8, на жінок 61,2 процент недужих. Розуміє ся, що всі цифри далеко не повні. Задля якоїсь нехоти, часами навіть опору сільського населеня не

мож було доси мимо численних проб і зусиль довідати ся про дійсне число недужих. Тому й треба прийняти, що їх було далеко більше, як подано в отсих числах. Тільки в тих громадах, де заведено харчівні або роздачу хліба для недужих, число їх сконстатовано досить докладно, бо недужі зголошували ся о поміч. Сконстатовано до тепер природне зо сїм явище, що пелягра поширена більше в тих громадах, де населенє бідне, анїж в заможніших. Дальше й те, що лучає ся вона в гірських по-тах далеко рідше як на низинах. Акція проти пелягри почала ся шойно в 1905. р. заложеном трох харчівень та одной пекарні в найбільш загроженних недугою громадах. Дотеперішні гарні успіхи привелили буковинське правительство і край поширити акцію. На р. 1906. признало правительство 15.000, а гр. пр. ред. фонд 10.000 К на заложенє згаданих заведень харчівні. Заложено доси в Раранчу, Васловівцях і Мамаївцях Нових черновецького повіта, Волівцях радовецького, Красна-Гільске сторожинецького та Восанче й Тешівці сучавського; крім того заложено пекарні в Баяшен-тах і Браєштах гурагуморского та Бурлі ра-довецького повіта. В 1906. р. було отже 6 харчівень (о 3 більше) і 3 пекарні (о 2 більше) для 12 громад 5 повітів.

— **Про гроші Павла Полуботка** забрав голос д. М. Дмитрієв з Полтави в київській „Раді“ і пише, що гетман Полуботок міг зложити свої гроші в чужодержавнім банку, аж в Англії, але певно признав їх на народний фонд. На се повинні пам'ятати ті его наслідники, що дня 28. с. м. будуть радити в Стародубі над способом, як вибрати ті гроші. Із сего доне-сеня можна би думати, що в Стародубі таки відбуває ся зїзд кривних Полуботка. Але в тім самім числі „Ради“ так пише проф. Д. Еварицький:

„Про мільони наказного гетмана Полубо-ка скажу, що се звичайнісенька вигадка, якою можна бавити тільки лекковірних. Чотири ро-ки тому таку саму вигадку пустив якийсь добродій про мільони Дорошенка, ніби зостав-лені ним у Лондоні. І тоді звідкиля тільки не понабирались справдешні та фіктивні ро-дичі Дорошенка. А 20 років тому відомий Андрій К—о, з Новомосковска, вигадав мільони Полуботка та й зробив себе уповноваже-ним від усіх родичів гетьманських перед лондонь-ским банком. Знайшлись такі, що давали єму по 2—3.000 карб. на клопоти. Віл забрав єї гроші, та й зник. Тепер про се саме загомо-нів одставний професор петербурської консерва-торії Рубець,—та й повторюєт ся те саме. Не-наче ті раки з мішка, полїзли до мене розпи-туватись усякі пани нашої губернії: чи не рід-ня вони Полуботкови? Йдуть діди, баби, йдуть дівчата, йдуть до музею, йдуть до до-му, йдуть у день і в ночі“.

— **Зміна календаря в Росії.** Якби на злість галицкім москвичам посять ся в Росії учені круги з гадкою зміненя старого календаря на новий. В сій справі доносять тепер з Петер-бурга: Комісія, установажена петербурською А-кадемією наук для заведеня в Росії календа-ря нового стиля, розпочала свої засіданя. Предсідателем комісії є член Академії Ольдеп-бургі, а членами комісії є Шахматов і Рика-чев. Крім того засідають в комісії ще й за-ступники всїляких державних інституцій. На відбутім першім засіданю порушено справу скликаня міжнародної конференції в справі упорядкованя календаря, однак в справі сій не порішено ще нічого.

— **Нові досліді над туберкулами.** В берлінсь-ким „товаристві для внутрішньої медицини“ переведено оноді на засіданю интересну дис-кусію над методою стверджуваня туберкулів у чоловіка в початках їх розвитку. Метода лежить в тім, що особі підозріній о туберку-ли встрикує ся в око краплину розтвору ту-беркуліни. Нова метода полягає на основі ви-критій проф. Кохом, що тіло туберкулінової одинокі реакує на отруї бациля туберкулів в спеціальний спосіб. Кох подає, що если особі, яка має туберкули, встрикне ся туберкуліну, се є культуру бацилів туберкулів, то тіло відпові-дає пропасницею. При ужитю нової методи

настає лише місцева реакція, се є, настає легке запаленє, яке скоро переминає. Сю ме-тоду застрикуваня туберкуліни в око винай-шов берлінський бактериолог др. Вольф-Ай-знер. Потім досліджувано єї дальше і ствер-джено, що она є безпечна, але не у всіх ви-падках дає певні висліди.

— **Страти Японії в грошах і людях підчас послідної війни.** В війні з Росією, що тревала 20 місяців, мала Японія 80.370 неживих, з яких 47.152 полягло в битві, а 33.226 померло від ран та від хороби. Усіх ранених, яких лічено в шпиталях, було разом 175.000 людей. З сего послідного числа остало 31.088 неспосібних до якої небудь праці. Як отже до числа забитих і померлих додати число інвалідів, які для краю страчені, то побачимо, що Японія стра-тила 111.167 людей. Страти в грошах вино-сять загалом 2 мільярди 157 мільонів 772 ти-сяч 881 японських єнів. Ту суму покрила Я-панія заграничними позичками, що виносять 3168 мільонів корон, а решту грїшми, що на-ходились в самім краю.

— **Провінция Альберта** — як пишуть тамош-ні часописи — є найлучше завідуюною про-вінцією в зах. Канаді. Ряд тої провінції ста-рає ся поступенно ввести в житє систему, на котрій має користати загал населеня більше чим товариства. Крім наложєня високих по-датків на різні компанії залізничі, торговель-ні і телеграфічні, ряд порішив завести по ці-лій провінції телефони. У Calgary приміром оплата за приватний телефон буде виносити 15 доларів річно, а торговельник буде плати-ти 30 дол. річно за свій телефон. У Вінніпегу, де телефони є власністю товариства, річна оплата виносить 50 дол. для торговельника а 30 дол. для приватного уживаня.

Оповідки.

— **3 „Висшого Музичного Інститута“** одержу-ємо вість, що 2. лютого н. ст. о 4. годині по полудні відбуде ся у власнім льокалі („На-родний Дім“ П. поверх) перший концерт елевів Інститута. В програму входять: 1) Шо-пен. Етюда с- mol. Відограє Олена Яцишинів-на (Кляса проф. Кривницької). 2) Мазаа. Скрип-кове дуо. Відограють Оля Федаківна і Олек-сандер Барвінський (Кляса проф. Ганкевиче-вої). 3) Пользіні. Марш Minion. Відограє Бан-дрівска (Кляса проф. Криницької). 4) Бетговен. Романса. Сольо скрипкове в супроводі форте-пяну. Виконають Степан Калитчук (Кляса проф. Ганкевичевої) і Олена Яцишинівна 5) Мендельсон. Венеційска піснь гондольна. Ві-дограє Олена Курняківна (Кляса проф. Старо-сольської). 6) Гріг. Норвейскі танці. Тріо на скрипку, сольо і фортепян. Виконають Ст. Ка-литчук, Ярослав Пасичинський і Теодозия Демчишинівна. 7) Мендельсон. Капріціо III. Со-льо фортепянове. Відограє Т. Демчишинівна (Кляса проф. Ясеницької). Вступ вільний для всіх, що интересують ся розвитком „В. Муз. Ін-ститута“. Добровільні датки на закупно кон-цертowego репертуара для елевів приймають ся з подякою. Надїємо ся численних гостей. Дирекция порішила давати такі концерти на-ших молодих адептів штуки що місяця, на-коли публика прихильно їх прийме.

— **Управу староства** в Підгайцях поручив намісник секретарови намісництва Алексан-дрова Де Ложови.

— **Отворенє почтових складниць.** З днем 1. лютого 1908 буде заведена в місцевости До-бромірка (повіт Збараж), належачій до округа доручень ц. к. уряду поchtового в Максимівці, складниця поchtова зі звичайним кругом ді-ланя. Сеся складниця буде получена з ц. к. урядом поchtовим в Максимівці через тижнево шестипразового пішого післанця. — З днем 1. лютого 1908 буде заведена в місцевости Вікняни (повіт Товмач), належачій до округа доручень ц. к. уряду поchtового в Товмачі, поchtова складниця зі звичайним кругом ді-ланя. Вона буде получена з ц. к. урядом поchtовим в Товмачі через тижнево шестипразового пішого післанця. — З днем 1. лютого 1908 буде заведена в місцевости Йозефсберг повіт Дрогобич), що належить до округа доручень ц. к. уряду поchtового в Медичах, складниця поchtова зі звичайним кругом діланя. Вона бу-

де получена з ц. к. урядом поштовим в Медичних через тижнево шестиразового пішого післанця.

— Красва рада шкільна іменувала суплентами в гімназіях: Ен. Самогія і Стеф. Боредкого для філії V. гімн. у Львові, д-ра Густ. Мавтнера для V. гімн. у Львові, Ів. Фіґву в Дрогобичі, Теодора Голійчука в Самборі, Мих. Городиского в Сокалі, Каз. Семенаца в Золочеві; перенесла гімназ. суплентів: Як. Вжаска з Ярослава до Дембиці, Стан. Німця з Мельця до Дрогобича, Глод. Клісевича зі Стрия до Рашева, Фр. Сервина з Самбора до Рашева, кс. П. Джевіцкого з Дрогобича до Самбора, Йос. Учня з Золочева до філії V. гімназії у Львові і Станислава Галіка з Самбора до Ярослава.

Посмертні оповістки.

— **О. Йосиф Романюк**, парох в Юнашкові, бурштинського деканату, упокоїв ся дня 15. с. м. по довгій і тяжкій недужі в 36. році житя, а в 12. р. святицтва. В. е. п.!

Наука, штука і література.

— **Бжолка**, літературно-наукова часопись, почала виходити у Львові під редакцією Николи Венґжина. 1. число сеї часописи за січень на 20-ти сторонах 8-ки містить двадцять кілька статейск ріжнородного змісту.

Телеґрами

з дня 28. січня.

Відень. На вчерашнім пополудневім засіданю комісії заграничних справ угорскої делеґації міністер заграничних справ бар. Еренталь виголосив своє ехресе про заграничну політику. Зазначивши, що в Европі ані в цілім світі не лучили ся такі випадки, які би могли некорисно вплинути на становиско Австро-Угорщини, підіє загальне змагане держав до удержаня миру. Потім начеркнув міністер відносини Австро-Угорщини до сусїдних держав і до великих держав на землі, зазначуючи, що ті відносини були привязні. Вкінца представив міністер свою програму уліпшеня і розширеня консулярної служби, яка має опікувати ся емігрантами, та відкликав ся до комісії, щоби приняла бюджет війсковий і на маринарку в тім виді, як его предложено.

Відень. Кореспон. бюро доносить, що президент Шлезка, Кароль бар. Гайнольд, став іменованій намісником Моравії, а радник адміністраційного трибуналу, Макс гр. Куденгове, краввим президентом Шлезка.

Париж. Стан здоровля кс. кардинала Ріхарда дуже погіршив ся.

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ

Готел., реставрація і казарня — ріг ул. Синстускої і Косцюшка у Львові.

Приїхали дня 27. січня: др. Денис Новак, Вільки мазовецькі; Льонґін Тустановский, Вільки маз.; Варвара Губерт, Броди; Михайло Ріпецький, Бучач; о. Іван Лабій, Трибухівці; Сьвітлик Розалія, Броди; о. Йосиф Дуб, Лопушниця; Іларій Алексевич, Нівра; о. Климентій Базилевич, Гологори; Никола Древецкий, Мистячі; Іван Прибила, Романів; Петро Орлевич Романів; Роман Саноцкий, Вільки мазовецькі.

Інтелігентна панночка Русинка

з бюровою практикою глядає посади бюрової; приїме також місце в торгівлі. Зголошеня до Адміністрації „Руслана“ під буквами М. М. (1—3)

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензацийна програма.

від 16. до 31. січня 1908.

Щоденно о год. 8. вечер представлено. В неділі і свята 2 представлення о 4. год. попол. і о 8. год. вечером. Що пятниці High-Life представлено. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

! Кашель!

Хто любить своє здоровле, той хоронить его.

5245 нот. дол. свідочств доказує помічний вислід

Кайзер'а Brust-Caramellen

(Грудні кармельки) з трема соснами.

Випробовані лікарями і поручені проти кашлю, хрипки, катару, флегми, закатареня устної ями, дихавиці і коклюшу.

Пачка 20 або 40 сот.; Доза 80 сот. Дістати можна у всіх аптеках і дроґуериях.

(14—24)

Поручає ся дешеве і сьмісне

Артистично ритівниче заведене

А. ЗІГМАН

— у Львові, ул. Синстуска ч. 14. —

Робітня металевих і кавчукових печаток.

Монограми, герби і всякі ґравури — вписки ритовані і лянї, прасовані бляхи для сторожий і товариств. — Поручає ся яко доставець ріжних руских товариств і Урядів парохіяльних. (7—?)

П. Т.

Маємо честь запросити П. Т. членів Товариства на Загальні Збори Товариства взаїмного кредиту „Віра“ стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою в Перемишля, котрі відбудуть ся в суботу дня 8-го н. ст. лютого 1908 р. о годині 6. вечером а на случай браку комплекту того самого дня другі збори о год. 7. вечер з слїдуючим

Порядком дневним:

- 1) Отворене загальних зборів через председателя Ради.
- 2) Відчит протоколу з попередних зборів.
- 3) Справозданє Дирекції і білянс за рік 1907.
- 4) Справозданє комісії ревізійної з внесенем на уділене абсолюторіє.
- 5) Розділ зисків.
- 6) Вибір двох членів Ради надзираючої і одного заступника.
- 7) Затвердженє вибору одного члена Дирекції і одного заступника членів Дирекції.
- 8) Вибір трех членів комісії ревізійної.
- 9) Відчит звіту ревізора Красового Союзу ревізійного.
- 10) Зміна §§: 2, 3, 4, 6, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 29, 31, 36 і 37 статута товариства.

Перемишля дня 27. січня 1908.

За Раду надзираючу товариства взаїм. кредиту „Віра“

Секретар:

Іван Малиновский в. р.

Председатель:

Григорій Цеглицький в. р.

Працюйте і щадіть.

Вкладки ошадности на 4% приймає Товариство взаїмного кредиту

„Дністер“

стоваришене зар. з обмеженою порукою у Львові.

Кожного дня (в годинах урядових перед пополуднем) можна кожду вкладку назад відобрати.

Позички уділяє Товариство „Дністер“ на 6% за інтабуляцією; на кошти покритя дахівками на 5%. Сплату розкладає ся до 10 до 15 літ; при 30 ратах піврічних вносять рата амортизаційна (на капітал і відсотки) 5 кр. 08 сот. від кождих 100 кор. позички.

Парцелянти на купно землі можуть в „Дністрі“ получить пози ки під догідними услівями.

Членами можуть бути тільки члени обезпечені в „Дністрі“.

З зисків уділів „Дністер“ на публичні добродійні цілі квоту 37,275 корон.

Стан 31. грудня 1906:

Вкладки	2,561,541 81 К.
Позички уділені	2,512,635 62 К.
Уділи членські	193,659 52 К.
Ціни папери	138,534 20 К.
Фонд резервовий і інші	87,338 07 К.
Льокації	267,364 04 К.

Купуйте землю при парцеляціях!

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

Банку

Гіпотечного

купув і продає

всякі

вартісні папери

і **МОНЕТИ**

по найточнійшій деннім курсі, не числячи ніякої провізії.

При закупії товарів просимо покликувати ся на анонси нашої часописи!

